

неповну вищу освіту, 29% має вищу освіту, 7% середню, 2% професійно-технічну, 2 % вчене звання та науковий ступінь. В анкетуванні взяли участь представники із 16 закладів вищої освіти, із 17 спеціальностей.

Перед респондентами було поставлено ряд питань. Одне з них звучало так: «Яким формам проведення занять Ви надаєте перевагу?» Відповіді розподілились наступним чином: на першому місці опинились «традиційні форми організації навчального процесу» -26%, друге місце поділили такі інтерактивні методи як «робота в групах» та «мозковий штурм» отримавши відповідно по 22%, третє місце поділили «рольова гра» та «лекція-презентація» по 10%, решта –симуляція, шкала думок набрали відповідно 6% і 4%.

Підсумовуючи викладене, можна прийти до висновку, що студенти, в тому числі і під час вивчення положень щодо повітряного права, поряд з традиційними формами навчання все більше надають перевагу інноваційним, таким як робота в групах (кожна група виконує своє завдання після чого презентує результати), мозковому штурму (викладач формулює положення, а учасники пропонують свої ідеї, які фіксуються викладачем, після чого ідеї обговорюються та оцінюються), рольовій грі (викладач пропонує певну фабулу та перелік ролей, які можуть обрати студенти) тощо. Проте і викладач під час запровадження в початковий процес нових форм викладання все частіше постає в різних іпостасях: дослідник, розробник програм, фасилітатор, тренер, наставник, агент змін. Отже, вища освіта в Національному авіаційному університеті створена, функціонує і розвивається в інтересах студентства та слугує повноцінному розвитку креативної особистості.

Література

1. Повітряне право України: навчальний посібник / за заг. ред. В.В. Костицького. Дрогобич: Коло, 2011. 552 с.

УДК 346(043.2)

Проценко С.М., викладач,
Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування НАУ

Говгаленко В., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МЕДІАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ ЩОДО ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

У процесі здійснення прав на земельні ділянки нерідко виникає необхідність їх захисту, коли вони порушуються, оспорується або не

визнаються. Захист земельних прав здійснюється в юрисдикційному або позаюрисдикційному порядку. На даний час, коли світ стрімо розвивається, актуалізується потреба у швидких та ефективних процедурах вирішення спорів, які виникають між різноманітними суб'єктами земельних правовідносин.

У багатьох країнах світу є дуже поширеними альтернативні способи вирішення спорів, до яких можна віднести і медіацію. На жаль, в Україні такий метод, як медіація, практично не застосовується, і дана ситуація зумовлена браком законодавчого забезпечення та невеликим бажанням певних держаних органів у підтримці необхідних процедур. При цьому, враховуючи досвід інших країн світу, можна стверджувати, що за допомогою альтернативних способів вирішується приблизно 75% господарських, цивільних та адміністративних справ. За таких умов в Україні назріла об'єктивна необхідність запровадження інноваційних методів вирішення спорів.

Необхідність дослідження даної проблематики також зумовлює, з одного боку, ознайомлення з особливостями медіації як процесу, зокрема й проведення досліджень на предмет ефективності даного методу, та з іншого – вивчення позитивного міжнародного досвіду.

Однак впровадження інноваційних методів вирішення спорів в Україні має знайти підтримку як з боку суб'єктів законодавчої ініціативи, так і в правозастосовній практиці судових та правоохоронних органів. В іншому випадку інноваційним процедурам навряд чи вдасться забезпечити ефективний захист земельних прав громадян та юридичних осіб.

На прикладі зарубіжного досвіду можна сказати, що у більшості розвинених країн сторони конфлікту все частіше звертаються до альтернативних способів вирішення конфлікту, наприклад, таких як процедура медіації.

Медіація як інноваційний спосіб вирішення земельних спорів на сучасному етапі розвитку є дуже ефективним та допомагає відкривати більш широкі можливості для вирішення конфлікту. В даному випадку можна погодитися з думкою І.С. Шархай на рахунок того, що земельне законодавство створює передумови для застосування альтернативних способів врегулювання земельно-правових конфліктів, але потребує суттєвого доопрацювання в частині регламентації таких механізмів [1, с. 172].

Під медіацією розуміють посередництво у досягненні порозуміння між сторонами конфлікту. Медіацією називають процес переговорів, коли до вирішення спірного питання залучається нейтральна третя сторона – медіатор (посередник), який веде переговорний процес, вислуховує аргументацію обох (або кількох) сторін щодо суті спору, дає кваліфіковані поради і активно допомагає сторонам самостійно прийняти рішення, що

задовольнить всіх учасників [2, с. 1352].

Європейська Конвенція про захист прав людини та основних свобод від 04.11.1950 р. передбачає, що справи приймаються до розгляду судом тільки після невдалої спроби вирішити спір альтернативними способами.

Україна також виявила бажання приєднатися до тренду, який вже визнаний у багатьох країнах Європи, та виконувати взяті на себе зобов'язання з належної інтеграції в українське суспільство процедури медіації, про це свідчить виданий у 2006 році Указ Президента України «Про концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до Європейських стандартів».

На даний момент, варто зазначити, що чинне українське законодавство має перспективне підґрунтя для впровадження інституту медіації, а саме наявність норм, які передбачають можливість укладення мирової угоди з метою врегулювання спору на основі вирішення конфлікту за допомогою мирних перемовин.

А.А. Мірошніченко вказує, що має перспективу запозичення досвіду США та інших країн, де для вирішення спорів щодо меж земельних ділянок, а також інших земельних спорів використовується медіація, тобто сприяння вироблення компромісу. Медіація змогла довести свою ефективність та дозволила розвантажити суди [3, с. 496].

Важливим є психологічний аспект медіації – він полягає у тому, щоб завдяки наданню можливості сторонам конфлікту сформулювати й висловити власні позиції та озвучити інтереси, розробити спільне рішення – вихід із конфліктної ситуації, який влаштує обох сторін. У цьому полягає принцип прийнятності сторонами спільного рішення.

Отже, медіація є самостійним вирішенням конфлікту його сторонами за підтримки нейтральної третьої особи, яка не володіє повноваженнями для вирішення спору. Саме дана ознака відрізняє медіатора як від судді, так і від переговорів, оскільки в них відсутня незацікавлена особа.

Таким чином, медіація має велику кількість переваг, які підкреслюють необхідність застосування такого інноваційного методу при вирішенні земельних спорів і в Україні.

Література

1. Арсенюк А.О. Процесуально-процедурний порядок судового розгляду земельних спорів в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 168 с.
2. Комаров В.В., Бігун В.А. Курс цивільного процесу: підручник. Харків: Право, 2016. 1352 с.
3. Мірошніченко А.М., Марусенко Р.І. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України. Київ: Правова єдність, 2013. 496 с.
4. Медіація як альтернативний та ефективний спосіб вирішення межових спорів. *Мова юстиції України*. 2014. № 3. С. 129-134.